

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

Μεθοδολογία Ψυχοπαιδαγωγικής Έρευνας I

Ενότητα #8: Συνέντευξη

Διδάσκων: Μανωλίτσης Γεώργιος
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται στην άδεια χρήσης **Creative Commons** και ειδικότερα ***Αναφορά – Μη εμπορική Χρήση – Όχι Παράγωγο Έργο 3.0 Ελλάδα (Attribution – Non Commercial – Non-derivatives 3.0 Greece)***

[ή επιλογή ενός άλλου από τους έξι συνδυασμούς]

[και αντικατάσταση λογότυπου άδειας όπου αυτό έχει μπει (σελ. 1, σελ. 2 και τελευταία)]

- Εξαιρείται από την ως άνω άδεια υλικό που περιλαμβάνεται στις διαφάνειες του μαθήματος, και υπόκειται σε άλλου τύπου άδεια χρήσης. Η άδεια χρήσης στην οποία υπόκειται το υλικό αυτό αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Κρήτης**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

- Η συνέντευξη είναι μια μέθοδος συλλογής δεδομένων που συνίσταται στην προφορική επικοινωνία ανάμεσα σε δύο άτομα, στο συνεντευκτή και στον ερωτώμενο και η οποία διεξάγεται με τέτοιο τρόπο ώστε ο συνεντευκτής να μπορεί να συγκεντρώσει τις απόψεις και τις στάσεις του ερωτώμενου πάνω σε ένα θέμα (Παπαν/σίου & Παπαν/σίου, 2005).
- Αυτό που διακρίνει τη συνέντευξη από τη συνηθισμένη μορφή συνομιλίας είναι η ύπαρξη ενός προκαθορισμένου σκοπού και η συστηματική προσπάθεια που καταβάλλεται για την επίτευξή του.
- Η συνέντευξη παρουσιάζει πολλά κοινά στοιχεία με άλλες μεθόδους, όπως τις κλίμακες εκτίμησης στάσεων, η παρατήρηση και το ερωτηματολόγιο.

Η συνέντευξη μπορεί να έχει τους εξής στόχους:

- Να βοηθήσει ώστε να εντοπιστούν κάποιες μεταβλητές οι οποίες θεωρούνται απαραίτητες για τη μελέτη του υπό διερεύνηση φαινομένου.
- Να αποτελέσει το κυρίως μέσο συλλογής δεδομένων.
- Να αποτελέσει συμπληρωματικό μέσο συλλογής δεδομένων.

Είδη συνεντεύξεων

Δομημένη συνέντευξη (structured):

- Η διατύπωση των ερωτήσεων, η σειρά υποβολής τους είναι πάντοτε η ίδια για όλα τα Υ του δείγματος της έρευνας και έχουν προκαθοριστεί.
- Επιπλέον είναι προκαθορισμένες οι απαντήσεις, όπως και στο ερωτηματολόγιο και ζητείται από το Υ να απαντήσει στερεότυπα με ένα ΝΑΙ ή ένα ΟΧΙ ή ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ ή να επιλέξει μία από τις επιλογές κ.ο.κ. Οι απαντήσεις σημειώνονται με κωδικοποιημένη μορφή ή ολογράφως.

Η δομημένη συνέντευξη πρέπει να προτιμάται από το ερωτηματολόγιο:

- α) όταν απαιτείται η συλλογή πληροφοριών για θέματα προσωπικά, οπότε η διατύπωση των σχετικών ερωτήσεων είναι δυνατόν να προκαλέσει καχυποψία ή αμηχανία στους συμμετέχοντες,
- β) όταν οι συμμετέχοντες της έρευνας δεν μπορούν να συμπληρώσουν ένα ερωτηματολόγιο (π.χ. αναλφάβητοι) ή είναι δυνατόν να αρνηθούν να απαντήσουν.

Ημιδομημένη συνέντευξη (semistructured): Περιλαμβάνει ερωτήσεις κλειστού τύπου, όπως και η δομημένη συνέντευξη, αλλά ταυτόχρονα υποβάλλονται και ανοικτές ερωτήσεις για πληρέστερη κατανόηση της απάντησης που δόθηκε με την κλειστή ερώτηση.

- Η διάταξη των ερωτήσεων μπορεί να αλλάξει
- Ερωτήσεις μπορούν να παραληφθούν και να προστεθούν άλλες

Ελεύθερη – μη δομημένη συνέντευξη (unstructured): Εδώ δεν προκαθορίζονται οι ερωτήσεις.

- Ο ερευνητής επεμβαίνει όσο το δυνατόν λιγότερο.
- Αφήνει να εξελιχθεί η συνομιλία ελεύθερα, αλλά πάντα μέσα στο πλαίσιο του θέματος και με σκοπό τη συλλογή των συγκεκριμένων πληροφοριών που ζητά ο ερευνητής.
- Ο ερευνητής διατηρεί τη μεγαλύτερη δυνατή ευκαμψία, ώστε να μπορεί να κάνει ερωτήσεις ανάλογα με τις πληροφορίες που εμφανίζονται στην πορεία της συνέντευξης.

Ομαδικές συνεντεύξεις

Ομάδες εστίασης

- Μία ανοιχτή ομαδική συζήτηση η οποία καθοδηγείται από τον Συνεντευκτή (Σ).
- Έχει τη μορφή αλληλεπίδραση μεταξύ Σ και της ομάδας.
- Δίνεται έμφαση στην αλληλεπίδραση των μελών της ομάδας, τα οποία συζητούν για ένα θέμα που έχει προτείνει ο Σ.
- Οι συμμετέχοντες αλληλεπιδρούν περισσότερο μεταξύ τους παρά με τον Σ.
- Το μέγεθος των ομάδων κυμαίνεται από 8-12 συμμετέχοντες.
- Μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως πρωτεύων μέσο συλλογής δεδομένων ή και ως συμπληρωματικό μέσο στο πλαίσιο της τριγωνοποίησης.
- Προσφέρουν μεγάλο όγκο δεδομένων γρήγορα για ένα συγκεκριμένο θέμα, αλλά λιγότερα δεδομένα από την 1-1 συνέντευξη για πολλά διαφορετικά θέματα.
- Διερευνούν συλλογικά φαινόμενα και όχι ατομικά.

Σειρά των ερωτήσεων

Εισαγωγικές ερωτήσεις

- Παρουσιάζεται ο Σ και ο σκοπός της έρευνας
- Ζητείται άδεια για μαγνητοφώνηση/ή σημειώσεις

«Ζέσταμα»

- Μη απειλητικές ερωτήσεις

Κύριο μέρος

- Βασικός σκοπός της Σ
- Τα «επικίνδυνα» ερωτήματα εμφανίζονται αργότερα σε σειρά, ώστε αν αρνηθεί το Υ να συνεχίσει να έχουν απαντηθεί περισσότερες ερωτήσεις.

Χαλάρωμα

- Απλές ερωτήσεις, ώστε να εξομαλυνθεί πιθανή ένταση των επικίνδυνων ερωτήσεων

Κλείσιμο

- Ευχαριστίες προς το Υ
- Αν το Υ συνεχίσει να δίνει μετά το τέλος της Σ σημαντικές πληροφορίες, ζητάει ο Σ άδεια για περαιτέρω καταγραφή.

Στάδια πριν από τη Συνέντευξη

- Ανάλυση σκοπού
- Καταγραφή ερωτήσεων
- Δοκιμαστική συνέντευξη
- Επιλογή δείγματος:
- Καθοδήγηση συνεντευκτών

Ο ρόλος του συνεντευκτή

- Ο ερευνητής κατά την επικοινωνία με το Υ πρέπει να καταβάλει μεγάλη προσπάθεια ώστε να δημιουργήσει μια άνετη ατμόσφαιρα και η Σ να πάρει τη μορφή ευχάριστης συνομιλίας.

Σημεία προσοχής:

- Η εξωτερική εμφάνιση.
- Η δημιουργία άνετης ατμόσφαιρας: Εξήγηση του σκοπού της έρευνας για να προκαλέσει το ενδιαφέρον του Υ.
- Η δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης: Να πειστεί το Υ ότι όσα πει θα χρησιμοποιηθούν μόνο για την έρευνα και θα υπάρξει απόλυτη εχεμύθεια.
- Ο τρόπος έναρξης της συνέντευξης: Στην αρχή υποβάλλονται ερωτήσεις που αναφέρονται σε θέματα που δεν προκαλούν οποιαδήποτε μορφή άρνησης και βαθμιαία γίνονται άλλες πιο προσωπικές ερωτήσεις.
- Η ουδέτερη στάση: Δεν αντιδρά ο Σ θετικά ή αρνητικά σε όσα λέει το Υ.
- Η διάρκεια της συνέντευξης: Δεν δίνεται η εντύπωση ότι βιαζόμαστε να τελειώσουμε. Ωστόσο αποφεύγουμε και το άλλο άκρο να σπαταλούμε χρόνο σε άσχετα με την έρευνα θέματα, ώστε να δημιουργηθεί αίσθημα ανίας.

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

- Η συνέντευξη είναι ευέλικτη.
- Η συνέντευξη είναι το καταλληλότερο όργανο έρευνας μεταξύ μικρών παιδιών.
- Η συνέντευξη μπορεί να καλύψει και τους αγράμματους.
- Η συνέντευξη αυξάνει την εγκυρότητα.
- Η συνέντευξη αυξάνει το ποσοστό των απαντήσεων.
- Η χρησιμοποίηση μαγνητοφώνου ή βιντεοσκόπησης.

ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

- Το μέτρο μέτρησης ενδέχεται να μην είναι κοινό.
- Κίνδυνος αλλοίωσης του αποτελέσματος από τη χρήση πολλών συνεντευκτών.
- Κίνδυνος από την υποκειμενική κρίση του συνεντευκτή.
- Ο ερευνητής μπορεί να υποβαθμίσει ή να μεγαλοποιήσει τη σημασία ορισμένων απαντήσεων.
- Ο ερευνητής μπορεί να κάνει εσφαλμένες συσχετίσεις των γεγονότων.
- Ο ερευνητής κατά την καταγραφή παραλείπει αθέλητα ορισμένα γεγονότα ή κρίσεις του Υ.
- Κίνδυνος από την τάση του ερευνητή προς εξοικονόμηση χρόνου. (Περιορισμός δείγματος).
- Κίνδυνος από τη χρησιμοποίηση μέσου καταγραφής (π.χ. Μαγνητοφώνου).

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

